

**ВИСНОВОК
ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ
Міністерства освіти і науки України
щодо проведення первинної акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми
«Будівництво та експлуатація будівель і споруд»
спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
галузі знань 19 «Архітектура та будівництво»
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст»
у Сумському будівельному коледжі**

Згідно з Положенням про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978 зі змінами, Положенням про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 р. № 16, Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347), наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.06.2012 р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.07.2012 р. за № 1108/21420, та наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2019 р. № 731-л «Про проведення акредитаційних експертиз» експертна комісія Міністерства освіти і науки України здійснювала роботу в складі:

- голова експертної комісії - **Шумаков Ігор Валентинович**, професор, завідувач кафедри технології будівельного виробництва Харківського національного університету будівництва та архітектури, доктор технічних наук, доцент;
- експерт - **Юрчук Віктор Дмитрович**, голова циклової комісії архітектурно-будівельних та розрахунково-конструктивних дисциплін Кам'янець-Подільського коледжу будівництва, архітектури та дизайну.

Експертна комісія розглянула подану Сумським будівельним коледжем акредитаційну справу про освітню діяльність за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» та провела експертну перевірку й оцінювання відповідності освітньої діяльності закладу вищої освіти державним вимогам щодо акредитації освітньо-

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд», а саме:

- перевірила нормативно-правові та установчі документи, які підтверджують правовий статус коледжу та випускової циклової комісії, наявність відповідної ліцензії, сертифікатів про акредитацію;
- проаналізувала кадрове забезпечення;
- вивчила стан матеріально-технічного забезпечення;
- проаналізувала стан навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, організації навчальної, методичної, виховної та профорієнтаційної роботи;
- вивчила матеріали самоаналізу відповідності показників діяльності Сумського будівельного коледжу з підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» нормативним вимогам;
- проаналізувала якість підготовки фахівців;
- провела наради з керівництвом, співбесіди з викладачами та студентами коледжу.

Акредитаційна експертиза проводилася безпосередньо в Сумському будівельному коледжі з 10 червня по 12 червня 2019 року.

Аналіз матеріалів акредитаційної справи та результати експертної перевірки освітньої діяльності з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» у Сумському будівельному коледжі дають змогу констатувати наступне:

1. Загальна характеристика Сумського будівельного коледжу і спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд»

Історія навчального закладу розпочалась у 1913 році з заснування Сумського комерційного училища, на базі якого в серпні 1920 року було створено Сумський архітектурно-будівельний технікум за ініціативою педагогічного колективу училища та місцевого інженерного товариства. Сумський будівельний коледж створений у 1993 році на базі Сумського будівельного технікуму спільним наказом Міністерства освіти України і Української державної будівельної корпорації від 25 травня 1993 року №156/132 на державній формі власності з підпорядкуванням Українській державній будівельній корпорації.

З 2011 року Сумський будівельний коледж розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06 квітня 2011 року № 283-р «Про передачу деяких вищих навчальних закладів до сфери управління Міністерства освіти і науки.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

молоді та спорту України» підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

З 1 січня 2018 року відповідно до статті 24 Закону України «Про державний бюджет України на 2018 рік» від 07 грудня 2017 р. № 2246-VIII видатки на оплату послуг з підготовки фахівців у Сумському будівельному коледжі здійснюються з бюджету Сумської обласної ради.

Очолює колектив коледжу з 1988 року директор Гриценко Валерій Павлович, який закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут за спеціальністю «Промислове та цивільне будівництво», інженер-будівельник, кандидат технічних наук, нагороджений знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти України», дійсний член Академії будівництва України, «Почесний працівник будівництва та архітектури».

Сьогодні освітній процес у коледжі забезпечують 47 висококваліфікованих штатних педагогічних працівників, з яких 2 кандидати технічних наук, 1 кандидат історичних наук, один «Заслужений працівник освіти України», 4 викладачі мають педагогічне звання «викладач-методист», 8 викладачів – «старший викладач», 2 викладачі нагороджені знаком «Відмінник освіти України», 25 викладачів вищої категорії.

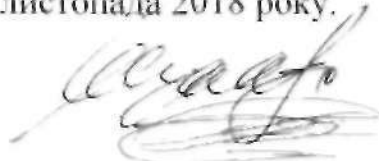
Для забезпечення належного рівня підготовки молодших спеціалістів до освітнього процесу на умовах сумісництва залучаються науково-педагогічні працівники з закладів вищої освіти III–IV рівнів акредитації міста Суми та досвідчені фахівці з базових підприємств, установ та організацій для проведення навчальних занять, практик, курсового та дипломного проектування та державної атестації. Серед викладачів, які працюють за сумісництвом, два доктори наук, професори, шість кандидатів наук, доцентів, один викладач має звання «Заслужений художник України».

Освітній процес у коледжі забезпечують 9 циклових комісій, 4 з них – випускові. Усі педагогічні і науково-педагогічні працівники коледжу мають вищу освіту відповідно навчальних дисциплін, що викладають. Загальна частка викладацького складу, що пройшла підвищення кваліфікації за останні 5 років, становить 100%.

Повна назва і місце знаходження коледжу: Сумський будівельний коледж, 40021, м. Суми, вул. Петропавлівська, 108. Телефони: (0542) 22-21-79, 22-00-26; факс (0542) 22-21-79. Електронна адреса: sumysbc@ukr.net. Веб-сайт коледжу: sumybc.jimdo.com. Форма власності: державна.

Експертною комісією встановлено, що Сумський будівельний коледж здійснює освітню діяльність на підставі ліцензії на освітню діяльність у сфері вищої освіти, переоформленої у встановленому законодавством порядку відповідно до наказу Міністерства освіти і науки №210-л від 11 жовтня 2017 року «Про переоформлення ліцензій» та ліцензії на освітню діяльність для здобуття загальної середньої освіти за рівнем профільної середньої освіти, виданої за розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації № 650-ОД від 02 листопада 2018 року.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Комісія установила, що коледж має в наявності оригінали таких установчих документів:

- Статут Сумського будівельного коледжу (нова редакція), затверджений МОН України 17.09.2013 р., зареєстрований 25.11.2014 р.;
- виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 24.11.2016 р.;
- довідка АА №815723 з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 28.12.2012 р.;
- витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 09.10.2018 р.;
- свідоцтво про право власності на будівельний коледж від 07.06.2000 р., видане на підставі рішення Сумської міської ради від 16.05.2000 р. №235;
- витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку від 26.02.2019 р.

Основним напрямком діяльності коледжу є підготовка фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста за регіональним замовленням і кошти фізичних та юридичних осіб у відповідності до вимог стандартів вищої освіти для підприємств, установ і організацій всіх форм власності будівельної та інших галузей економіки України за п'ятьма освітньо-професійними програмами (чотирма спеціальностями) за денною (на основі базової, повної загальної середньої освіти та освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник») та заочною (на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник») формами навчання (таблиця 1).

Сукупний ліцензований обсяг за денною формою навчання становить 280 осіб, за заочною формою навчання 130 осіб.

При коледжі працюють курси з підготовки до вступу у заклади вищої освіти громадян України з української мови, математики та малюнку.

Контингент студентів коледжу станом на 01.10.2018 р. за денною та заочною формами навчання становить відповідно 545 та 78 студентів, з них навчаються на місцях регіонального замовлення 603 студенти, на контрактній основі за кошти замовників кадрів - 20 студентів.

Розподіл студентів коледжу за спеціальностями, освітньо-професійними програмами та формами навчання станом на 01.10.2018 р. представлено в таблиці 2.

Перелік спеціальностей, освітньо-професійних програм та ліцензований обсяг

Ліцензований обсяг за переліком галузей знань та спеціальностей 2015 року (з прийому 2016 року)				Ліцензований обсяг (до прийому 2015 року)			
Шифр та найменування галузі знань	Код та найменування спеціальності (освітньо-професійної програми)	Ліцензований обсяг		Шифр та найменування галузі знань	Код та найменування спеціальності	Ліцензований обсяг	
		денна форма	заочна форма			денна форма	заочна форма
07 Управління та адміністрування	071 Облік і оподаткування (Бухгалтерський облік)	25	-	0305 Економіка та підприємництво	5.03050901 Бухгалтерський облік	25	-
19 Архітектура та будівництво	192 Будівництво та цивільна інженерія (Будівництво та експлуатація будівель і споруд)	105	130	0601 Будівництво та архітектура	5.06010101 Будівництво та експлуатація будівель і споруд	105	130
	192 Будівництво та цивільна інженерія (Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн)	50	-		5.06010115 Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн	50	-
	191 Архітектура та містобудування (Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр)	50	-		5.06010201 Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр	50	-
	193 Геодезія та землеустрій (Землепорядкування)	50	-		0801 Геодезія та землеустрій	5.08010102 Землепорядкування	50
Разом		280	130	Разом		280	130

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

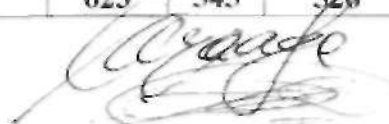

Таблиця 2

Розподіл студентів коледжу за спеціальностями, освітньо-професійними програмами та формами навчання станом на 01.10.2018 р.

Галузь знань (напрямок підготовки)	Шифр та назва спеціальності (освітньо-професійної програми)	Кількість студентів	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
			всього	регіональне замовлення	кошти фізичних та юридичних осіб	всього	регіональне замовлення	кошти фізичних та юридичних осіб
19 «Архітектура та будівництво»	192 «Будівництво та цивільна інженерія» («Будівництво та експлуатація будівель і споруд»)	232	154	152	2	78	77	1
0601 «Будівництво та архітектура»	5.06010101 «Будівництво та експлуатація будівель і споруд»	48	48	47	1	-	-	-
19 «Архітектура та будівництво»	192 «Будівництво та цивільна інженерія» («Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн»)	59	59	59	-	-	-	-
0601 «Будівництво та архітектура»	5.06010115 «Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн»	18	18	16	2	-	-	-
19 «Архітектура та будівництво»	191 «Архітектура та містобудування» («Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр»)	139	139	135	4	-	-	-
0601 «Будівництво та архітектура»	5.06010201 «Архітектурне проектування та внутрішній інтер'єр»	38	38	30	8	-	-	-
19 «Архітектура та будівництво»	193 «Геодезія та землеустрій» («Землеупорядкування»)	36	36	35	1	-	-	-
0801 «Геодезія та землеустрій»	5.08010102 «Землеупорядкування»	21	21	21	-	-	-	-
07 «Управління та адміністрування»	071 «Облік і оподаткування» («Бухгалтерський облік»)	32	32	31	1	-	-	-
Разом		623	545	526	19	78	77	1

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Підготовка молодших спеціалістів будівельного напрямку розпочалась у коледжі з 1913 року і здійснювалась під різними назвами спеціальностей. До 2015 року коледж здійснював прийом студентів на спеціальність 5.06010101 «Будівництво та експлуатація будівель і споруд», з 2016 року розпочалась підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» з ліцензованим обсягом прийому 105 осіб денної та 130 осіб заочної форми навчання.

Контингент студентів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» станом на 01.06.2019 р. становить 148 осіб денної та 43 особи заочної форми навчання.

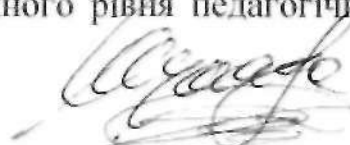
У червні 2018 року відбувся перший випуск молодших спеціалістів освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Випускники коледжу працевлаштовуються відповідно до одержаної кваліфікації в переважній своїй більшості у тих організаціях, підприємствах, установах, фірмах, т.ін., з якими коледжем укладені довгострокові договори.

Відповідає за виконання освітньо-професійної програм «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» група забезпечення спеціальності в складі 12 штатних педагогічних працівників, які особисто беруть участь в освітньому процесі, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять до жодної групи забезпечення коледжу або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі. Вищу категорію або вчене звання мають 6 членів групи забезпечення спеціальності, що становить 50% загальної кількості членів групи забезпечення, що відповідає ліцензійним вимогам.

Випускова циклова комісія спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» нараховує дванадцять штатних викладачів коледжу та п'ять позаштатних, які залучаються до освітнього процесу на умовах сумісництва. Серед викладачів випускової циклової комісії чотири викладачі з науковим ступенем кандидата технічних наук, два з них - з вченим званням доцента, один - з науковим ступенем доктора технічних наук, вченим званням професора, чотири - з вищою кваліфікаційною категорією. Один викладач випускової циклової комісії нагороджений знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти України», академік Академії будівництва України, «Почесний працівник будівництва та архітектури». Три викладачі циклової комісії мають практичний досвід роботи за спеціальністю на підприємствах, в організаціях різних форм власності, державних установах. Базова освіта викладачів відповідає профілю дисциплін, що ними викладаються.

З метою підвищення якості підготовки фахівців, наукового, кваліфікаційного та професійного рівня педагогічних працівників, широкої

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

інтеграції закладів вищої освіти різних рівнів акредитації та реалізації ступеневої підготовки коледж працює у рамках навчально-науково-виробничих комплексів та на умовах співробітництва з Харківським національним університетом будівництва і архітектури (з 1990 року), Сумським національним аграрним університетом (з 1997 року), Українським державним університетом залізничного транспорту м. Харкова (з 1998 року), Сумським державним університетом (з 2003 року), Державним вищим навчальним закладом «Українська академія банківської справи Національного банку України» (з 2003 року), Київським національним університетом будівництва і архітектури (з 2005 року), Національним аерокосмічним університетом ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (з 2010 року) та Полтавським національним технічним університетом ім. Юрія Кондратюка (з 2013 року). У межах вищезазначених комплексів та укладених договорів здійснюється продовження освіти випускників коледжу за скороченими термінами у зазначених ЗВО III-IV рівнів акредитації міст Суми, Харкова, Києва та Полтави, ведеться науково-методична робота та здійснюється творча співпраця викладачів.

Співпраця коледжу з ЗВО III-IV рівнів акредитації дає можливість випускникам коледжу продовжити вищу освіту відповідного напрямку (спеціальності) за інтегрованими навчальними планами і скороченим терміном навчання в рамках багатоступеневої системи вищої освіти.

Експертною комісією підтверджено наявність і достовірність установчих документів, які відповідають вимогам чинного законодавства та забезпечують правові основи діяльності Сумського будівельного коледжу, зокрема з підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Загальна інформація про навчальний заклад є достовірною та відповідає акредитаційним умовам надання освітніх послуг.

2. Формування та динаміка змін контингенту студентів

Під час акредитаційної експертизи проведено аналіз формування контингенту студентів коледжу.

Експертна комісія встановила, що в організації вступної кампанії адміністрація коледжу дотримується вимог основних законодавчих і нормативних документів, а саме: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Умов прийому для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, затверджених у Міністерстві освіти і науки України і зареєстрованих у Міністерстві юстиції України, Правил прийому до Сумського будівельного коледжу на поточний рік, Положення про приймальну комісію Сумського будівельного коледжу, які розглянуто педагогічною радою і затверджено директором Сумського будівельного коледжу та Статуту коледжу.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Коледж забезпечує дотримання прав громадян на освіту, установлених законодавством України, гласність і відкритість роботи Приймальної комісії, об'єктивність оцінки можливостей і здібностей вступників.

Формування контингенту студентів проводиться згідно з Правилами прийому до Сумського будівельного коледжу у відповідності до обсягів державного (регіонального) замовлення та ліцензійних обсягів прийому.

З метою якісного відбору абітурієнтів для вступу в коледжі здійснюються такі основні заходи:

- підготовка абітурієнтів до вступу на 3-х, 6-ти, 8-ми місячних курсах, слухачі яких мають додаткові бали до конкурсного балу при вступі на спеціальності, яким надається особлива підтримка. Заняття на підготовчих курсах проводяться за програмами вступних випробувань з української мови, математики, малюнку. Крім того, слухачі відвідують загальноколеджні заходи, знайомляться з історією коледжу, професійною характеристикою освітніх програм спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців;

- проведення зустрічей з випускниками шкіл та професійно-технічних навчальних закладів міста, відвідування батьківських зборів у закладах загальної середньої освіти; здійснюються виїзди в райони Сумської області з метою розповсюдження інформації про коледж, освітні програми спеціальностей, умови вступу;

- проведення днів відкритих дверей та презентації спеціальностей, під час яких вступники зустрічаються з адміністрацією коледжу, викладачами, знайомляться з матеріально-технічною базою, порядком і умовами вступу до коледжу, переліком освітніх програм спеціальностей і форм навчання, перспективами навчання; також до програми проведення днів відкритих дверей включено перегляд номерів студентської художньої самодіяльності, виставок технічної і художньої творчості студентів та викладачів коледжу, кращих курсових та дипломних проектів, плакатів з рекламою спеціальностей, відеороликів про коледж та окремі спеціальності;

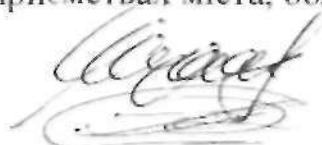
- функціонування сайту коледжу <http://sumybc.jimdo.com>, який надає актуальну інформацію про умови вступу на навчання за освітніми програмами спеціальностей;

- розміщення рекламних повідомлень в електронних та друкованих засобах масової інформації регіону, у міському транспорті, на вокзалах, торговельних центрах міста Суми та Сумської області;

- активна участь коледжу з профорієнтаційною експозицією у щорічній спеціалізованій виставці "Абітурієнт", що проводиться Сумською торгово-промисловою палатою за сприянням місцевих органів влади, та виставці "Слобожанщина": організація коледжем виставок творчих робіт студентів в торговельних центрах міста Суми;

- проведення профорієнтаційної роботи органами студентського самоврядування коледжу, батьками студентів, студентами заочної форми навчання з метою розповсюдження рекламних листівок, буклетів в організаціях, установах, на підприємствах міста, області та інших регіонів;

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

- регулярний випуск коледжної газети «Студентський вісник» та оновлення інформації на офіційному сайті коледжу публікаціями, які висвітлюють життя коледжу, та матеріалами профорієнтаційного характеру;

- співпраця на постійній основі з базовими підприємствами будівельної галузі, організаціями і підприємствами різних форм власності і галузей економіки з метою залучення працюючої молоді до навчального закладу;

- проведення на базі коледжу олімпіад, вікторин, ділових ігор, конкурсів професійної майстерності, спартакіад і товариських зустрічей з учнями шкіл, професійно-технічних навчальних закладів та ЗВО I-II р.а., вечорів відпочинку та інших культурно-масових заходів;

- організація постійної консультативної допомоги абітурієнтам та їх батькам.

Випускова циклова комісія спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» постійно проводить моніторинг потреби у спеціалістах освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» на підприємствах, в установах, організаціях будівельної галузі, проектних інститутах, фірмах м. Суми та Сумської області, які є основними замовниками фахівців за вказаною освітньою програмою спеціальності. З урахуванням особливостей попиту розробляється тематика курсових і дипломних проектів, програми навчальних, технологічної та переддипломної практик. Студенти проходять практичну підготовку на базових підприємствах будівельної галузі, на базі філій навчальних кабінетів і лабораторій коледжу при цих підприємствах, проектних інститутах.

Показники формування контингенту студентів наведені в таблиці 5.

Контингент студентів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» станом на 01.06.2019 р. становить 148 осіб за денною і 43 особи за заочною формами навчання. За останні три роки з числа студентів коледжу денної форми навчання відраховано за власним бажанням 14 студентів, за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу 7 студентів, за грубі порушення навчальної дисципліни 1 студента, відрахувань студентів у зв'язку з переведенням до інших ЗВО не було. З числа студентів коледжу заочної форми навчання за останні три роки відраховано за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу 8 студентів.

Таблиця 5

*Показники формування контингенту студентів
освітньо-професійної програми
«Будівництво та експлуатація будівель і споруд»
спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
Сумського будівельного коледжу
за 2016-2018 рр.*

№ п/п	Показник	Роки		
		2016	2017	2018
1	2	3	4	5
1.	Ліцензований обсяг підготовки (денна форма)	105	105	105
	Ліцензований обсяг підготовки (заочна форма)	130	130	130
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)			
	- денна форма	68	68	51
	в т.ч. за державним (регіональним) замовленням	67	64	51
	- заочна форма	35	23	20
	в т.ч. за державним (регіональним) замовленням	35	23	19
	- нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-	-
	- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	22	29	21
- зарахованих на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-	-	
3.	Подано заяв на одне місце за формами навчання:			
	- денна	1,51	1,45	1,84
	- заочна	1,00	1,25	1,05
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного (регіонального) замовлення:			
	- денна форма	1,40	1,06	1,55
	- заочна форма	1,00	1,15	1,00
5.	Кількість випускників ПТНЗ, прийнятих на скорочений термін навчання на:			
	- денну форму	21	16	15
	- заочну форму	35	23	20

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Динаміка змін контингенту студентів денної та заочної форм навчання за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» по курсах за останні три роки наведена в таблиці 3 і таблиці 4.

Таблиця 3

*Динаміка змін контингенту студентів
денної форми навчання за освітньо-професійною програмою
«Будівництво та експлуатація будівель і споруд»
спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
у Сумському будівельному коледжі*

№ з/п	Назва показника	Роки														
		2016-2017					2017-2018					2018-2019				
		курси					курси					курси				
		I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1.	Всього студентів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»	65	3	-	-	-	65	62	3	-	-	50	55	41	2	-
2.	Всього студентів у ЗВО на 01.10. відповідного року	134	173	148	129	-	147	149	152	130	-	151	139	123	132	-
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього), в тому числі:	6	-	-	-	-	5	3	1	-	-	1	5	1	-	-
	- за невиконання навчального плану	1	-	-	-	-	3	1	1	-	-	1	-	-	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших ЗВО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- інші причини	5	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	3	1	-	-
4.	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього), в тому числі:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- переведених із інших ЗВО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Таблиця 4

*Динаміка змін контингенту студентів
заочної форми навчання за освітньо-професійною програмою
«Будівництво та експлуатація будівель і споруд»
спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»
у Сумському будівельному коледжі*

№ з/п	Назва показника	Роки														
		2016-2017					2017-2018					2018-2019				
		курси					курси					курси				
		I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1.	Всього студентів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»	35	-	-	-	-	23	35	-	-	-	20	23	-	-	-
2.	Всього студентів у ЗВО на 01.10. відповідного року	35	30	40	-	-	23	35	30	-	-	20	23	35	-	-
3.	Кількість студентів, яких відраховано (всього), в тому числі:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
	- за невиконання навчального плану	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-
	- за грубі порушення дисципліни	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- у зв'язку з переведенням до інших ЗВО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- інші причини	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Кількість студентів, які зараховані на старші курси (всього), в тому числі:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- переведених із інших ЗВО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	- поновлених на навчання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Робота зі збереження контингенту студентів у коледжі проводиться систематично згідно з узгодженими педагогічною радою заходами.

При вирішенні проблеми збереження контингенту студентів велика увага педагогічними працівниками коледжу приділяється в першу чергу питанням адаптації студентів нового прийому.

Викладене вище дозволяє зробити висновок, що фактичний прийом студентів на денну та заочну форми навчання до Сумського будівельного коледжу за освітньо-професійною програмою «Будівництво та

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється у відповідності до ліцензії в межах ліцензійного обсягу.

Експертна комісія підтверджує наявність у коледжі плану проведення профорієнтаційної роботи, яким передбачено застосування різних форм роботи з залучення на навчання випускників шкіл та професійно-технічних навчальних закладів. Зауважень щодо оформлення документації приймальної комісії з боку експертної комісії немає.

3. Зміст підготовки фахівців

Підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» у Сумському будівельному коледжі здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», вимог нормативних та інструктивних документів Міністерства освіти і науки України, Статуту коледжу, внутрішніх положень.

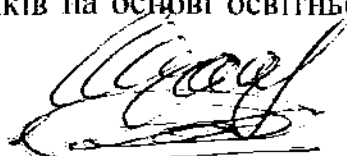
Основними документами, які визначають зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», є освітньо-професійна програма (ОПП) та навчальний план, які розглянуті на засіданні педагогічної ради коледжу та затверджені директором.

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначено передумову доступу до навчання за цією програмою, нормативний термін та зміст, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми, перелік компонент ОПП та логічна послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, форму підсумкового контролю, нормативні форми державної атестації.

Необхідно зазначити, що концептуальні засади освітнього процесу, що закладені в освітньо-професійній програмі, реалізовані в навчальному плані підготовки молодших спеціалістів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд». Навчальний план розроблено за встановленою формою, він містить графік навчального процесу, перелік, послідовність та час на вивчення навчальних дисциплін, розподіл навчального часу на обов'язкові та вибіркові дисципліни за циклами гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової, професійної та практичної підготовки, форми навчальних занять та терміни їх проведення, а також форми підсумкового контролю.

Навчальний план розрахований на 180 кредитів ЄКТС (5400 годин) при терміні навчання на основі базової загальної середньої освіти 3 роки 10 місяців, на основі повної загальної середньої освіти 2 роки 10 місяців. Для підготовки техніків-будівельників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

«кваліфікований робітник» навчальний план розрахований на 120 кредитів ЄКТС (3600 годин) при терміні навчання 1 рік 10 місяців.

Згідно з навчальним планом основними формами організації освітнього процесу в коледжі є навчальні заняття (лекції, практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні, консультативні заняття), самостійна робота студентів, практична підготовка, виконання курсових проектів і робіт, дипломних проектів, контрольні заходи у формі диференційованого заліку або семестрового екзамену, державної атестації.

Відповідно до затвердженого навчального плану спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» в коледжі щорічно розробляється і затверджується у встановленому порядку робочий навчальний план на поточний навчальний рік, у якому враховуються вимоги та рекомендації Міністерства освіти і науки України щодо організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

Усі дисципліни навчального плану забезпечені програмами навчальних дисциплін, які розроблені викладачами коледжу та мають рецензії з ЗВО III-IV р.а.

Головним документом, що регламентує зміст дисципліни, вимоги до знань і умінь, структурні взаємозв'язки з іншими дисциплінами, атестаційні заходи, розподіл часу на всі види занять і самостійної роботи студента, засоби діагностики результатів навчання, критерії оцінювання знань, використання студентом літературних джерел, інформаційних ресурсів та методичних розробок викладачів, є робоча програма дисципліни. Робочі програми дисциплін навчального плану підготовки молодших спеціалістів техніків-будівельників щорічно переопрацьовуються викладачами з урахуванням змін, що відбуваються в конкретній галузі та відповідно до державних вимог і потреб ринку праці.

Програми навчальних дисциплін та робочі програми навчальних дисциплін розглянуті на засіданні відповідної циклової комісії, методичної ради та затверджені в установленому порядку заступником директора з навчально-методичної роботи.

Аналіз розкладів навчальних занять, журналів та звітної документації дозволяє зробити висновок, що навчальні плани і програми виконуються в повному обсязі з урахуванням внесених змін і доповнень, сформованих інформатизацією суспільства та інтеграцією освітніх реформ у сучасний процес суспільствотворення.

Викладачами коледжу розроблені навчально-методичні комплекси з кожної дисципліни навчального плану підготовки молодших спеціалістів освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» на паперових та електронних носіях. Методичне забезпечення навчальних дисциплін зосереджено в навчальних кабінетах і лабораторіях, навчально-методичному кабінеті коледжу, на електронному ресурсі веб-сайту коледжу.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Для забезпечення належного контролю на всіх етапах підготовки молодших спеціалістів у коледжі, у тому числі і молодших спеціалістів техніків-будівельників, діє система контролю за навчально-виховним процесом у коледжі на всіх рівнях структурних підрозділів коледжу. Згідно з річним планом-графіком проведення контролю за навчально-виховним процесом у коледжі здійснюються перевірки навчальної, виховної, методичної роботи педагогічного колективу. Якість знань студентів перевіряється під час проведення поточного, модульного, рубіжного, семестрового контролю, захисту курсових проектів (робіт), проведення навчальних та виробничих практик, державної атестації випускників у формі захисту дипломних проектів.

Студенти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», мають необмежену можливість користуватися засобами обчислювальної техніки, мережею Інтернет, отримують консультації викладачів відповідних навчальних дисциплін у позаурочний час.

Досвід професійної діяльності студенти набувають під час навчальних практик у навчальних майстернях, навчальної геодезичної практики, навчальної практики геодезія в будівництві, практики набуття робочої професії, технологічної та переддипломної практики, які проводяться згідно з програмами практик. З метою підвищення якості проведення виробничих практик та отримання студентами професійних навичок відповідного рівня студенти перед початком технологічної практики проходять практику набуття робочої професії у Державному акціонерному товаристві «Будівельна компанія «Укрбуд» ДП «Сумський навчальний центр», Державному навчальному закладі «Сумське міжрегіональне вище професійне училище». Технологічну та переддипломну практики студенти проходять на провідних підприємствах, в установах та організаціях, у проектних інститутах м. Суми та Сумської області, а саме: АТ «Сумбуд», ТОВ «Будсервіс», ТОВ «Будівельна виробничо-комерційна компанія «Федорченко», ТОВ «ТРЕСТ СУМЖИТЛОБУД», ТОВ «Керамейя», ТОВ «Сумимостобуд», ТОВ «НОТЕКС», ТОВ «Топаз», ПрАТ «Сумський Промпроект», ПАТ «УКРХІМПРОЕКТ», Управління реконструкції та капітального будівництва Сумської міської ради, з якими коледжем укладено договори про співробітництво. Студенти, що мають договори з підприємствами на цільову підготовку, проходять практику на підприємствах-замовниках кадрів.

Для навчально-методичного забезпечення практичної підготовки за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» випусковою цикловою комісією розроблено наскрізну програму практики, програми та робочі програми всіх видів практик, методичні вказівки до організації, проходження та складання звіту з практик.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Зазначені особливості освітньої діяльності коледжу сприяють найшвидшій адаптації випускників до умов професійної діяльності на виробництві.

Зміст підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» відповідає чинним акредитаційним вимогам, освітньо-професійна програма і навчальний план розроблені з урахуванням чинних вимог до організації освітнього процесу та потреб ринку праці.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» у Сумському будівельному коледжі

Експертна комісія встановила, що організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в коледжі базується на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та регламентується законодавчо-нормативними та інструктивними документами.

Освітній процес організовується з урахуванням педагогічного потенціалу, матеріально-технічної і навчально-методичної бази коледжу, сучасних і інформаційних технологій, здійснюється через педагогічну, адміністративну та методичну ради, циклові комісії, відділення.

Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу з підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» здійснюється за такими напрямками: організаційна робота, навчально-методична робота, підвищення кваліфікації викладачів, організація практичного навчання, розвиток матеріально-технічної бази коледжу, комп'ютеризація та інформатизація освітнього процесу, виховна робота.

Усі документи, які регламентують освітній процес, у коледжі є в наявності і вчасно доводяться до відома педагогічного колективу на педагогічних і методичних радах, на засіданнях циклових комісій, про що свідчить зміст протоколів засідань.

У коледжі діє система річного та перспективного планування роботи всіх підрозділів для здійснення якісного контролю за роботою педагогічного колективу в усіх напрямках його діяльності. Стратегію розвитку навчального закладу в контексті освітньої реформи формує постійно діюча в коледжі під керівництвом директора педагогічна рада, склад якої затверджується на початку навчального року наказом директора коледжу.

Педагогічна рада працює за окремим планом, який формується адміністрацією та обговорюється на засіданнях циклових комісій,

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

розглядається на засіданні педагогічної ради на початку навчального року і затверджується директором коледжу.

Після ухвалення рішення педагогічною радою про основні завдання та напрями діяльності коледжу на поточний навчальний рік розробляються плани роботи підрозділів за визначеною коледжем схемою.

Результати семестрового та річного контролю виконання планів роботи підрозділів коледжу розглядаються на засіданнях педагогічної ради коледжу, методичної ради, органів студентського самоврядування по завершенню екзаменаційних сесій та навчального року.

Організація освітнього та виховного процесу в коледжі здійснюється згідно з затвердженим графіком навчального процесу, який відповідає навчальним планам і визначає терміни проведення теоретичних і практичних навчальних занять, практичної підготовки, екзаменаційної сесії, державної атестації, канікули. Розклад навчальних занять складається посеместрово, затверджується до початку семестру директором коледжу і повністю відповідає діючим навчальним планам.

Також складаються розклади екзаменаційних сесій, державної атестації, графіки курсового і дипломного проектування, роботи структурних підрозділів, навчальних кабінетів та лабораторій тощо.

У коледжі працює методична рада під керівництвом заступника директора з навчально-методичної роботи. До складу методичної ради входять завідувач навчально-методичного кабінету, завідувачі відділень, завідувач навчально-виробничої практики, завідувач бібліотекою, голови циклових комісій. Методична рада у кількості 17 осіб працює за окремим планом, на рік проводиться 6 засідань. Коло питань порядку денного роботи методичної ради таке:

- обговорення якості підготовки та ведення навчальної документації, відповідність навчально-методичної документації навчальним планам і програмам;
- перевірка стану навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в коледжі;
- обговорення питань підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників;
- розгляд стану викладання навчальних дисциплін;
- обмін досвідом викладання, узагальнення досвіду роботи досвідчених викладачів;
- розгляд та затвердження змісту курсового, дипломного проектування, практичного навчання;
- розгляд та рекомендації до друку навчальних, навчально-методичних посібників, методичних розробок;
- організація та перевірка роботи психолого-педагогічного семінару, школи молодого викладача і класного керівника;

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

- моніторинг результативності проведення додаткових групових та індивідуальних занять з підготовки студентів коледжу до складання зовнішнього незалежного оцінювання;

- організація та перевірка роботи курсів з підготовки до вступу у заклади вищої освіти громадян України;

- організація та методика проведення курсового і дипломного проєктування;

- розгляд звітів голів циклових комісій про виконання планів роботи за семестр та за навчальний рік тощо.

Для реалізації рішень методичної ради у коледжі функціонує навчально-методичний кабінет, на базі якого організуються і проводяться засідання методичної ради коледжу, методичного об'єднання класних керівників, заняття школи молодого викладача та класного керівника, психолого-педагогічні семінари та інші заходи, навчально-методичний кабінет коледжу оформлений за сучасними вимогами.

Координацію навчально-виховної роботи викладачів коледжу, організацію методичної роботи, підвищення професійної та ділової кваліфікації викладачів, вивчення, поширення і впровадження інноваційних педагогічних технологій, удосконалення освітнього і виховного процесу також здійснює циклова комісія – об'єднання викладачів споріднених дисциплін. Випускова циклова комісія спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» концентрує свої зусилля на забезпечення якісної підготовки молодших спеціалістів.

Підготовка молодших спеціалістів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» в коледжі здійснюється за освітньо-професійною програмою, яка є основою оцінки якості вищої освіти та професійної підготовки, а також освітньої діяльності закладу вищої освіти.

Відповідно до освітньо-професійної програми в коледжі розроблені і діють такі необхідні документи навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності:

- навчальний план;
- програми та робочі навчальні програми дисциплін;
- навчально-методичні комплекси дисциплін і практичного навчання;
- наскрізні програми практики.

Навчальний планом підготовки молодших спеціалістів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» складено відповідно до освітньо-професійної програми, затверджено у встановленому порядку.

Усі навчальні дисципліни освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» розділені на цикли гуманітарної та соціально-економічної підготовки, математичної та природничо-наукової підготовки, професійної і практичної підготовки – обов'язкові та вибіркові за кожним із перерахованих циклів. З усіх обов'язкових дисциплін передбачені екзамени або заліки. За весь період навчання передбачено 86 заліків, 16 екзаменів, виконання

5 курсових проектів та 1 курсової роботи. З кожної дисципліни заплановані різні форми проведення навчальних занять: лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття, самостійна робота студентів.

Навчальний план виконується згідно з графіком навчального процесу за 40 тижневим теоретичним навчанням на I курсі, 32-тижневим теоретичним навчанням на II курсі, 33-тижневим теоретичним навчанням на III курсі та 18-тижневим теоретичним навчанням на IV курсі. Передбачено 10 тижнів навчальної практики на II та III курсах, 8 тижнів технологічної практики та 4 тижні переддипломної практики на IV курсі. На завершальному етапі підготовки молодших спеціалістів передбачається державна атестація у формі захисту дипломних проектів.

Усі навчальні дисципліни навчального плану забезпечені програмами та робочими навчальними програмами в повному обсязі.

Програми навчальних дисциплін та робочі програми навчальних дисциплін розглядаються на засіданні відповідної циклової комісії, методичної ради та затверджуються заступником директора з навчально-методичної роботи.

Навчальні плани і програми виконуються в повному обсязі з урахуванням внесених змін і доповнень, зумовлених інформатизацією суспільства та інтеграцією освітніх реформ у сучасний процес суспільствотворення.

Методична робота викладачів коледжу спрямована на вдосконалення освітнього процесу шляхом активного впровадження інноваційних педагогічних технологій, використання сучасних ефективних форм та методів контролю знань студентів, подальшої комп'ютеризації та інформатизації навчання, створення комплексів навчально-методичного забезпечення на засадах широкого використання мультимедійних технологій в освітньому процесі. Постійна увага приділяється удосконаленню організації самостійної роботи студентів та контролю за її виконанням.

Усвідомлюючи важливість концептуального підходу до створення навчально-методичного забезпечення, з метою підвищення ефективності освітнього процесу викладачі коледжу значну увагу приділяють оновленню навчально-методичних комплексів з навчальних дисциплін, які складаються з таких документів:

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Конспект лекцій (навчальний контент).
4. Плани практичних (семінарських) занять.
5. Методичні вказівки та завдання до практичних та (або) семінарських занять.
6. Інструктивно-методичний матеріал для проведення лабораторних робіт.
7. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

8. Тематика курсових проектів і робіт та методичні вказівки до їх виконання.
9. Матеріали до поточного й підсумкового контролю: тестові завдання за темами, модульні контрольні роботи, пакети комплексних контрольних робіт, пакети директорських контрольних робіт, документація до заліку, екзамену, державної підсумкової атестації тощо.
10. Комп'ютеризація навчального процесу при вивченні дисципліни.
11. Мультимедійне забезпечення навчальних занять.
12. Роздатковий матеріал, наочність.
13. Інформаційно-методичне забезпечення (основна, додаткова література, інтернет-ресурси).
14. Програми та методичне забезпечення практик.
15. Методичне забезпечення державної атестації випускників.

Викладачами забезпечується формування всіх вказаних складників навчально-методичних комплексів на паперових та електронних носіях з метою створення мобільного інформаційного освітнього простору, задоволення потреби студентів у самостійному дистанційному навчанні тощо.

На веб-сайті коледжу створено електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», які систематично поповнюються та оновлюються.

Дисципліни навчального плану підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» забезпечені навчально-методичними комплексами на 100%.

Методичне забезпечення навчальних дисциплін зосереджено в навчальних кабінетах і лабораторіях, навчально-методичному кабінеті коледжу.

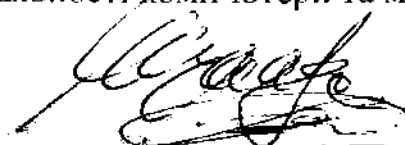
Викладачі коледжу мають видані навчальні посібники, методичні вказівки, рекомендації з різних видів навчальної та самостійної роботи студентів тощо.

З усіх дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової, професійної підготовки розроблені пакети завдань до комплексних контрольних робіт для перевірки знань студентів.

У коледжі розроблено загальні критерії оцінювання знань та вмінь студентів та критерії оцінювання з кожної навчальної дисципліни навчального плану.

Більшість навчальних дисциплін викладаються з застосуванням мультимедійних проектів, тестування, ситуаційних методів та інших новітніх технологій. У коледжі обладнані і працюють три лабораторії ЕОМ. У навчальних кабінетах у наявності комп'ютери та мультимедійні проектори.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Навчальним планом підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» передбачається виконання двох курсових проектів з навчальної дисципліни «Будівельні конструкції», двох курсових проектів з навчальної дисципліни «Технологія і організація будівельного виробництва», курсового проекту з навчальної дисципліни «Основи розрахунку будівельних конструкцій» та курсової роботи з навчальної дисципліни «Економіка будівництва».

Для виконання курсових проектів і роботи за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» викладачами коледжу розроблені необхідні методичні вказівки до виконання та оформлення курсових проектів (графічної частини та пояснювальної записки) та роботи, рекомендації до проведення захисту курсових проектів і роботи з урахуванням діючих державних стандартів, норм і правил. Виконання курсових проектів забезпечено ліцензованою нормативною інформаційно-довідковою системою «Зодчий». На основні будівельно-монтажні роботи є типові технологічні карти.

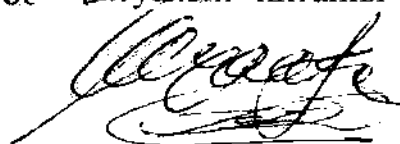
Курсова робота з навчальної дисципліни «Економіка будівництва» виконується за єдиною темою «Складання кошторисної документації», курсові проекти з навчальної дисципліни «Технологія і організація будівельного виробництва» виконуються за єдиними темами «Технологічна карта на виконання будівельно-монтажних робіт» (курсний проект №1) та «Календарний план і будівельний генеральний план» (курсний проект №2), проте передбачається обгрунтування кожним студентом окремих технічних та організаційних рішень щодо будівництва конкретної житлової або промислової будівлі.

При виконанні курсових проектів запроваджене варіантне та наскрізне проектування. Курсові проекти з навчальних дисциплін «Будівельні конструкції», «Основи розрахунку будівельних конструкцій», «Технологія і організація будівельного виробництва» входять у наскрізне проектування. Вихідними даними є курсові проекти з предмету «Будівельні конструкції» (курсний проект №1 «Житлова будівля», курсний проект №2 «Промислова будівля»). Вихідними даними для розробки курсових проектів з дисципліни «Будівельні конструкції» є паспорти типових проектів, а також реальні вихідні дані.

Тематика та обсяг курсових проектів та роботи визначаються викладачами випускової циклової комісії коледжу у відповідності до вимог освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста зі спеціальності з врахуванням вимог до виконання курсових проектів (роботи) з аналогічних дисциплін у ЗВО III-IV рівнів акредитації, з якими коледж працює за договорами про співробітництво.

Тематика курсових проектів та роботи максимально наближена до вимог виробництва, охоплює актуальні питання використання сучасних

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

будівельних матеріалів, конструкцій, технологій з вирішенням питання енергозбереження, враховує зміни, що відбуваються в будівельній галузі України, зміни і доповнення в нормативно-правовій базі, порядок розробки і використання проектної документації, і направлена на закріплення знань студентів з фахових дисциплін.

Виконання курсових проектів забезпечують як досвідчені штатні викладачі коледжу відповідних дисциплін, так і провідні фахівці в галузі будівництва м. Суми.

У розпорядженні студентів необхідна навчальна, наукова, нормативна, методична, довідкова література, фахові періодичні видання, каталоги в електронному та паперовому вигляді, якими укомплектовані кабінети фахових дисциплін та бібліотека коледжу.

При виконанні курсових проектів і робіт студенти мають можливість працювати в лабораторії ЕОМ коледжу, використовуючи сучасне програмне забезпечення та можливості мережі Інтернет. Комп'ютеризація курсового проектування з використанням програмного забезпечення AutoCAD, SCAD, LIRA, АВК-5 та ін. дозволяє підвищити якість курсових проектів (роботи) у відповідності до сучасних вимог, а також скоротити час на їх виконання і якісне оформлення.

Захист курсових проектів та роботи відбувається на відкритому засіданні комісії у складі керівників курсових проектів та роботи, викладачів випускової циклової комісії.

Важливе місце в підготовці молодших спеціалістів належить практичній підготовці студентів.

Навчальним планом за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» передбачені такі види практик:

- навчальні (у майстернях (кам'яні, теслярсько-столярні, малярні, штукатурні і облицювальні), геодезична, з геодезії в будівництві);
- набуття робочої професії;
- технологічна;
- переддипломна.

Навчальна практика проводиться згідно з навчальним планом на II та III курсах. Проведення навчальної практики відбувається в навчальних майстернях, навчальних кабінетах коледжу, на навчальних полігонах під керівництвом досвідчених викладачів коледжу, майстрів виробничого навчання та провідних спеціалістів будівельної галузі м. Суми. Навчальна практика проводиться відповідно до термінів, встановлених навчальним планом і графіком навчального процесу.

Геодезичну практику та практику геодезії у будівництві проходять на навчальному полігоні в умовах, наближених до виробничих. Під час практик виконуються основні види геодезичних робіт та розв'язування інженерно – геодезичних задач, які є основою будівельно – монтажного виробництва.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Практика з набуття робочої професії направлена на вдосконалення отриманих знань та практичних навичок по одній з робітничих професій, а також забезпечення адаптації студентів-практикантів у трудових колективах.

За результатами проходження навчальних практик студенти оформляють звіти у встановленій формі і захищають їх.

Технологічну та переддипломну практики проходять студенти IV курсу на базових підприємствах-замовниках кадрів. Місця проходження практики заздалегідь погоджуються з керівниками підприємств, організацій і закріплюються договорами, відповідно до яких на підприємствах створюються навчальні ланки під керівництвом досвідчених спеціалістів від виробництва.

Більшість студентів проходять технологічну та переддипломні практики на місцях майбутнього працевлаштування на посадах техника-будівельника, збирають матеріали для звіту, ведуть певний обсяг робіт за дорученням керівника практики від підприємства, проектного інституту, тим самим набуваючи практичного досвіду.

Переддипломну практику студенти проходять з урахуванням тематики дипломного проектування, знайомляться з виробничою діяльністю і підбирають матеріали для дипломного проекту по заданій темі.

Захист звітів з технологічної та переддипломної практик проводиться у формі практичної конференції та ділових ігор, на які запрошуються представники будівельних підприємств, проектних інститутів, в яких студенти проходили практику.

Програми навчальних, технологічної і переддипломної практик розроблені з урахуванням потреб підприємств-замовників кадрів згідно з вимогами освітньо-професійної програми та навчальним планом і передбачають закріплення і поглиблення теоретичних знань, одержаних студентами в процесі навчання, сприяють надбанню і вдосконаленню професійних умінь та практичних навичок з технології і організації виробничої діяльності в сучасних умовах будівельного виробництва.

Програми всіх видів практик прорецензовані науково-педагогічними працівниками ЗВО III-IV рівнів акредитації м. Суми, у рецензіях зазначається відповідність програм сучасним вимогам та змісту програм фахових навчальних дисциплін підготовки молодшого спеціаліста техника-будівельника.

Усі студенти освітньо-професійної програми забезпечені програмами, завданнями та базами практик на 100%.

Державна атестація випускників «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» здійснюється у формі захисту дипломного проекту. Зміст та вимоги до оформлення дипломного проекту визначаються у відповідності до розроблених методичних вказівок і завдань з урахуванням державних стандартів, будівельних норм і правил, новітніх будівельних технологій та конструкцій.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Керівництво дипломними проектами покладено на досвідчених викладачів спеціалістичних коледжів та провідних фахівців підприємств-замовників кадрів м. Суми.

Передбачено також виконання реальних дипломних проектів, які містять конкретний рівень новизни, оригінальність, конструктивний підхід та інноваційний характер і вміщують результати наукових досліджень відповідного рівня. Обов'язковою умовою реального дипломного проектування є реальний об'єкт проектування на конкретних майданчиках м. Суми, інших міст України та існуюча науково-виробнича проблема.

Тематика та обсяг дипломних проектів визначаються викладачами випускової циклової комісії коледжів у відповідності до вимог освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» з врахуванням вимог до виконання дипломних проектів з аналогічних дисциплін у ЗВО III-IV рівнів акредитації та вимог підприємств-замовників кадрів. Погоджені теми дипломних проектів, керівники та консультанти окремих розділів проектів закріплюються за студентами наказом директора коледжів.

Отже, аналіз показників організаційного та навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» дозволяє констатувати їх повну відповідність державним вимогам до якісної підготовки молодших спеціалістів техніків-будівельників.

В цілому зміст освітньої діяльності в Сумському будівельному коледжі спрямований на створення умов для розвитку інтелекту особистості, формування професійних знань та вмінь на рівні сучасних і перспективних кваліфікаційних вимог.

5. Кадрове забезпечення освітнього процесу

За освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» протягом 2016/2017 – 2018/2019 навчальних років забезпечено 100% загальну укомплектованість викладацьким складом. Експертна комісія на підставі аналізу наказів про затвердження педагогічного навантаження, тарифікаційних списків, розкладів навчальних занять та особових справ педагогічних працівників встановила, що освітній процес із підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» забезпечують 38 викладачів, серед яких:

- працюють за основним місцем роботи - 31
- у тому числі:
  - кандидатів наук - 3
  - у т.ч. викладачів-методистів, відмінників освіти України, заслужених працівників освіти України - 1

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

- спеціалістів вищої категорії, викладачів-методистів	- 3
у т.ч. відмінників освіти України	- 1
- спеціалістів вищої категорії, старших викладачів	- 5
- спеціалістів вищої категорії	- 7
- спеціалістів першої категорії	- 3
- спеціалістів другої категорії	- 7
- спеціалістів	- 3
- працюють за сумісництвом	- 7
у тому числі:	
- докторів наук, професорів	- 1
- кандидатів наук, доцентів	- 2
- спеціалістів другої категорії	- 3
- спеціалістів	- 1

Середній вік викладачів – 42 роки.

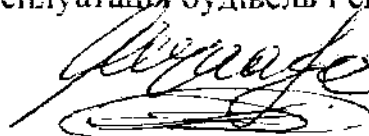
Базова освіта викладачів відповідає профілю дисциплін, що ними викладаються.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників коледжу відбувається раз на п'ять років і становить 100%. Копії документів про підвищення кваліфікації містяться в особових справах педагогічних працівників у відділі кадрів. Для цього використовуються різні форми та методи, а саме: стажування на кафедрах закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації, на підприємствах, в установах, організаціях, навчання на курсах підвищення кваліфікації, участь у семінарах, науково-практичних конференціях, он-лайн вебінарах, професійних тренінгах. Викладачі коледжу є активними учасниками міських, обласних та всеукраїнських професійних методичних об'єднань викладачів ЗВО I-II рівнів акредитації, членами Національної академії будівництва України. Постійна робота щодо підвищення кваліфікації дає змогу викладачам використовувати сучасні досягнення науково-технічного прогресу у різних сферах знань, застосовувати новітні технології та інноваційні методи навчання, значно покращити організацію освітнього процесу.

Відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. № 930 (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2011 р. № 1473 та змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2013 р. № 1135), у коледжі щорічно проводиться атестація педагогічних працівників, про що свідчать протоколи атестаційних засідань, атестаційні листи та портфоліо педагогічних працівників.

Викладачами вищої категорії, що працюють в коледжі за основним місцем роботи, забезпечується викладання 49% лекційного матеріалу, визначеного навчальним планом підготовки молодших спеціалістів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд».

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Педагогічні та науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес за освітньо-професійною програмою, що акредитується, мають стаж педагогічної (науково-педагогічної) діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням чотирьох і більше видів та результатів відповідно до пункту 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Освітній процес з навчальних дисциплін професійної підготовки за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» забезпечує випускова циклова комісія спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», до складу якої входять дванадцять штатних викладачів коледжу та п'ять позаштатних, які залучаються до освітнього процесу на умовах сумісництва.

Чотири викладачі випускової циклової комісії мають науковий ступінь кандидата технічних наук, два з них - вчене звання доцент, один - науковий ступінь доктора технічних наук та вчене звання професор, чотири - вищу кваліфікаційну категорію. Один викладач випускової циклової комісії нагороджений знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти України», дійсний член Академії будівництва України, «Почесний працівник будівництва та архітектури». Три викладачі циклової комісії мають практичний досвід роботи за спеціальністю на підприємствах, в організаціях різних форм власності, державних установах.

Усі викладачі циклової комісії наполегливо і плідно працюють над удосконаленням навчально-методичних комплексів з дисциплін, зміцненням та поповненням матеріально-технічного, інформаційного забезпечення спеціальності, підвищенням своєї професійної майстерності, беруть участь у науково-дослідницькій роботі. Працюючи над удосконаленням форм і методів проведення навчальних занять, викладачі випускової циклової комісії активно впроваджують у своїй діяльності інноваційні педагогічні технології: міні-лекції, комбіновані лекції, лекції-діалоги, «мозкові атаки», інтегровані, бінарні, проблемні, ситуаційні заняття, ділові ігри, конкурси, диспути, дискусії, семінари-бесіди, робота в малих групах, конференції. Більшість навчальних дисциплін викладається із застосуванням мультимедійних засобів, тестування, ситуаційних методів та інших новітніх технологій.

Викладачі випускової циклової комісії реалізують загальну концепцію комп'ютерного навчання з використанням програм AutoCAD, SCAD, LIRA, ABK-5.

Результати наукових досліджень викладачів коледжу Сіробабн В.О., Дядюри К.О., Івченка О.В., Новицького О.П., Срібняк Н.М. включені до наукометричних баз, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Заслужують на увагу ряд монографій, виданих викладачем Дядюрою К.О., та плідна робота викладача Івченка О.В. в напрямку патентування винаходів.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Викладачі циклової комісії активно співпрацюють з науково-педагогічними працівниками з інших ЗВО III-IV р.а. м. Суми, Харкова, Полтави, здійснюють наукове консультування інженерно-технічних працівників будівельних підприємств і організацій м.Суми, про що свідчить наявність укладених договорів. Викладачі беруть активну участь у семінарах та науково-практичних конференціях у ЗВО III-IV рівнів акредитації міст Суми, Дніпра, Полтави, Рівного, Києва. Традиційною стала участь викладачів коледжу разом зі студентами у міжнародних і всеукраїнських проектах, науково-практичних конференціях студентів і викладачів. Така діяльність підтверджується відповідними сертифікатами, статтями і тезами, викладеними в збірниках матеріалів конференцій.

Результати наукових досліджень, які проводяться викладачами коледжу, використовуються на лекціях, практичних заняттях, при виконанні курсових проектів і роботи та стають основою для видання навчальних посібників, методичних вказівок або рекомендацій.

Викладачі випускової циклової комісії спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» керують постійно діючими науковими гуртками: «Інновації у будівництві» - керівник Придатко І.В., «Молодий будівельник» - керівник Кушніренко М.В., «Юній економіст» - керівник Старинська Л.М. Під керівництвом педагогічних працівників студенти-гуртківці займаються дослідженнями за різними науковими напрямками, беруть участь у всеукраїнських, міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, мають власні або в співавторстві з керівниками наукових гуртків публікації в збірниках матеріалів конференцій.

Відповідає за виконання освітньо-професійної програм «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» група забезпечення спеціальності в складі 12 педагогічних працівників, для яких коледж є основним місцем роботи, вони особисто беруть участь в освітньому процесі, мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять до жодної групи забезпечення коледжу або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі. Вищу категорію або вчене звання мають 6 членів групи забезпечення спеціальності, що становить 50% загальної кількості членів групи забезпечення, що відповідає ліцензійним вимогам.

Педагогічні працівники випускової циклової комісії та групи забезпечення спеціальності мають стаж педагогічної (науково-педагогічної) діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням від чотирьох і більше видів та результатів відповідно до пункту 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Очолює випускову циклову комісію спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» викладач вищої категорії Придатко Ірина Вікторівна, яка має стаж педагогічної роботи 27 років.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Придатко І.В. має дві вищі освіти, одну з яких за фахом інженера-будівельника. Трудову педагогічну діяльність розпочала на посаді викладача спеціальних дисциплін Краснопільського СПТУ №43.

З 03.09.2013 року по теперішній час Придатко Ірина Вікторівна працює в Сумському будівельному коледжі на посаді викладача фахових дисциплін.

Постійно займається самоосвітою. У 2015 році підвищила кваліфікацію в Інституті післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, виконала випускну роботу на тему: «Застосування методу проектів при викладанні навчальної дисципліни «Технологія та організація будівельного виробництва»; у 2018 році пройшла підвищення кваліфікації на кафедрі будівельного виробництва в Сумському національному аграрному університеті. Отримані під час підвищення кваліфікації знання використовує у навчальному процесі при проведенні аудиторних занять, а також для розробки навчально-методичного забезпечення дисциплін.

У своїй педагогічній діяльності Придатко І.В. активно використовує ефективні методи і форми навчання, заняття проводить на високому науково-методичному рівні, впроваджуючи в навчальний процес метод проектів, ситуаційні заняття, ділові ігри, проблемні методи навчання. Тісно пов'язує навчання студентів з особливостями та сучасними умовам і тенденціями розвитку будівельної галузі, використовуючи при цьому власний досвід, а також результати наукової діяльності.

Наукову діяльність Придатко І.В. спрямовує на відпрацювання питань застосування інноваційних будівельних технологій в опорядженні будівель. Здійснює науково-технічне консультування інженерно-технічних працівників будівельної організації ТОВ «Будсервіс» (м. Суми) з питань технологій виконання робіт у будівельній галузі.

Керує роботою наукового гуртка «Будівельні інновації». Разом зі студентами бере участь у науково-практичних інтернет-конференціях та семінарах, у семінарах-практикумах і майстер-класах, про що свідчать відповідні документи.

Працюючи на посаді голови випускової циклової комісії, Придатко Ірина Вікторівна як досвідчений викладач надає корисні поради викладачам-колегам, спрямовуючи їх роботу на удосконалення педагогічної майстерності, постійну цілеспрямовану самоосвіту, подаючи власний приклад.

У співпраці із викладачами циклової комісії Придатко І.В. видає друковані навчальні посібники, навчально-методичні вказівки до самостійної роботи студентів, вказівки до організації, проходження та складання звіту з технологічної та переддипломної практик, забезпечуючи навчально-методичний супровід освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Викладене вище дозволяє зробити висновок, що педагогічний склад викладачів, які забезпечують освітній процес за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», відповідає акредитаційним вимогам. Крім того, всі викладачі забезпечують належну якість навчального процесу за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст».

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Сумський будівельний коледж має власну матеріально-технічну базу, що необхідна для ефективної організації освітнього процесу та забезпечення виконання в повному обсязі навчальних планів і програм підготовки молодших спеціалістів.

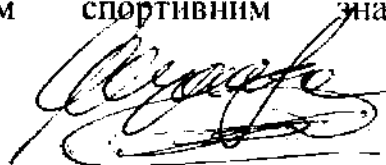
Коледж розташований компактно на одній території в центрі міста на земельній ділянці площею 2,286 га (державний акт на право постійного користування земельною ділянкою серії ЯЯ №283 107 від 25.03.2008 р.).

Навчально-матеріальна база коледжу розміщена у будівлях навчальних корпусів, майстерні, гуртожитку та спорудах господарського призначення. Загальна площа будівель і споруд – 18719,6 кв.м., у тому числі навчальні площі (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, лабораторії ЕОМ, спортивні зали) складають 5802,4 кв.м, що в перерахунку на одного студента коледжу з урахуванням приведеного контингенту заочної форми навчання становить 33,9 кв.м загальної і 10,5 кв.м навчальної площі.

Матеріально-технічна база коледжу відповідає вимогам будівельних і санітарно-гігієнічних норм і правил, правил пожежної безпеки, нормам з охорони праці, що підтверджено відповідними документами, а також типовим перелікам навчального та іншого обладнання, навчально-методичних та наочних посібників, підручників, нормативної, довідкової та іншої літератури. Нормально функціонують санітарно-технічні, опалювальні, водопостачальні, електротехнічні мережі. Здійснюється контроль за збереженням і дотриманням в належному стані меблів та обладнання.

Для забезпечення освітньо-виховного процесу відповідно до вимог стандартів вищої освіти у навчальних, навчально-виробничому корпусах та на території коледжу розміщені 44 навчальні кабінети і лабораторії загальноосвітніх, соціально-гуманітарних, природничо-математичних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін відповідно до навчальних планів, які укомплектовані необхідним сучасним обладнанням, наочністю, комп'ютерною та мультимедійною технікою, нормативними документами, дидактичними матеріалами, навчальною та методичною літературою, меблями, інвентарем загальною площею 4894,8 кв.м., три лабораторії ЕОМ, оснащені сучасними комп'ютерами, навчально-методичний кабінет, дві спортивні зали для проведення навчальних занять з фізичного виховання з ігрових видів спорту і з гімнастики, що укомплектовані необхідним спортивним знаряддям, інвентарем,

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

роздягальнями, душовими, санітарно-технічними приміщеннями, літній фізкультурно-спортивний комплекс для проведення навчальних занять з фізичного виховання з ігрових видів спорту та легкої атлетики, стрілецький тир, військова смуга перешкод, чотири навчальні майстерні для проведення навчальних практик, забезпечені необхідним обладнанням та інвентарем (кам'яних робіт, теслярсько-столярних робіт (механізованої та ручної обробки деревини), штукатурних та ліщовальних робіт, малярних та шпалерних робіт), бібліотека з 2 читальними залами, актові зали на 420 посадкових місць, музей з двома експозиційними залами.

До послуг студентів та співробітників коледжу їдальня та буфет на 240 посадкових місць загальною площею 511,3 кв.м. та гуртожиток на 268 місць загальною площею 3896 кв.м. Забезпеченість студентів коледжу гуртожитком 100 %.

Освітньо-професійна програма «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» повністю забезпечена аудиторним фондом. Площа аудиторного фонду, який забезпечує підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», становить 3698,1 кв.м, що в перерахунку на одного студента з урахуванням приведеного контингенту студентів заочної форми навчання становить 23,7 кв.м.

Загальна кількість комп'ютерів, що задіяні у навчальному процесі, – 55, забезпечують роботу лабораторії ЕОМ 35 комп'ютерів. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів коледжу становить 6,3, що відповідає діючому нормативу. Всі комп'ютери мають вихід до мережі Інтернет.

Коледж підключений до мережі Інтернет, має електронну пошту, локальну комп'ютерну мережу, веб-сайт.

Сучасні освітні технології передбачають широке використання комп'ютерної техніки останніх поколінь, а це обумовлює можливість користування відповідними пакетами прикладних програм. Коледж постійно приділяє увагу цьому питанню, здійснює моніторинг та впровадження у навчальний процес сучасного програмного забезпечення. При лабораторії ЕОМ створено фонд комп'ютерних програм з циклів гуманітарних та соціально-економічних, математичних та природничо-наукових, професійно орієнтованих дисциплін.

Викладачами та студентами використовуються сучасні програмні продукти для архітектурно-будівельного проектування, виконання інженерних креслень, розрахунку будівельних конструкцій, складання кошторисів, а саме програми: «AutoCAD», «SCAD», «LIRA», «ABK-5» тощо. Щорічно здійснюється модернізація раніше придбаної техніки.

В освітньому процесі за освітньо-професійною програмою, що акредитується, успішно використовується 18 мультимедійних проекторів з екранами, що становить 42% аудиторного фонду. Мультимедійні комплекси

надають можливість викладачам використовувати ресурси мережі Інтернет, електронної бібліотеки коледжу, власні електронні ресурси під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять, курсового та дипломного проектування, відтворюючи не лише зображення, але і звук. Кабінети професійно орієнтованих дисциплін забезпечені мультимедійним обладнанням на 69 %

Усі приміщення кабінетів та лабораторій коледжу, в тому числі кабінети циклу професійно-орієнтованих дисциплін, обладнані й іншими сучасними технічними засобами навчання, комп'ютерами, ноутбуками, необхідним обладнанням, устаткуванням для провадження освітньої діяльності в достатній кількості. Це дає можливість підвищити якість і ефективність навчального процесу.

У кожному кабінеті оформлені паспорти, які фіксують матеріально-технічну базу та навчально-методичне забезпечення, планування та контроль роботи кабінету, лабораторії. Розроблені та реалізуються перспективні плани оновлення кабінетів та лабораторій. У кабінетах ведеться робота за розробленими і затвердженими річними планами роботи кабінетів і гуртків. Відповідно до наказу директора коледжу всі кабінети, лабораторії закріплені за викладачами.

При кабінетах циклу професійно-орієнтованих дисциплін у наявності необхідна нормативно-довідкова література, періодичні видання, оформлені зразки виконання курсових і дипломних проектів, роздатковий, інструктивно-методичний матеріал щодо послідовності виконання окремих етапів курсових і дипломних проектів.

Матеріально-технічна база проведення навчальних практик забезпечена навчальними майстернями для проведення навчальних практик з кам'яних робіт, штукатурних та ліщовальних, малярних та теслярсько-столярних робіт, які оснащені всім обладнанням, інструментами, інвентарем, необхідним для виконання практичних робіт, відповідно до програм навчальної практики та переліку типового обладнання навчальних майстерень. У наявності технологічні картки, інструкції з охорони праці, пожежної безпеки та відповідні наочні посібники, плакати, стенди та макети. Виконанні зразки опорядження приміщень з урахуванням різних вимог щодо контролю якості виконання опоряджувальних робіт. До послуг студентів зразки сучасних оздоблювальних матеріалів відомих фірм KNAUF, Хенкель Баутехнік (Україна) (продукція торгової марки Ceresit) та ін., необхідний інструмент та інвентар. Створено каталоги зі зразками інтер'єрів різних стилів та альбоми-підбірки оздоблювальних матеріалів різних видів (шпалери, штукатурки, паркет, ламінати, піщаники, фрізи і т.д.).

Для проведення виробничих практик коледжем укладені договори з базовими підприємствами, проектними установами та організаціями будівельної галузі м. Суми.

Сумський будівельний коледж має власну бібліотеку загальною площею 464,7 кв.м з двома читальними залами площею 240 кв.м на

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

100 посадкових місць, абонементом та книгосховищем. Книжковий фонд бібліотеки коледжу становить 60093 примірники. До послуг читачів в наявності алфавітний каталог, систематичний каталог, систематична картотека статей, картотека офіційних документів, картотека книгозабезпечення, реєстраційна картотека періодичних видань, електронний каталог, тощо.

У читальних залах обладнано п'ять комп'ютерних робочих місць користувача з виходом у мережу Інтернет, встановлено мультимедійний проектор для проведення позанавчальних заходів. Створено комфортні умови для самостійної роботи користувачів у читальних залах, надано доступ до електронних ресурсів бібліотеки та мережі Інтернет, що дає можливість розширити інформаційне поле.

Велика увага керівництвом навчального закладу приділяється благоустрою території та покращенню навчально-матеріальної бази, оздобленню фасаду головного навчального корпусу. Виконано поточний ремонт значної частини аудиторного фонду, спортивної бази; територія коледжу та загальні приміщення гуртожитку облаштовані камерами відеоспостереження; для оснащення кабінетів і лабораторій закуплені геодезичні прилади, меблі (стілці, шафи, дошки), проекційні екрани, мультимедійні проектори, комп'ютерна та оргтехніка, мікрофони, підручники, посібники, виконано облаштування зони Wi-Fi.

Робота керівництва коледжу спрямована на збереження і зміцнення навчально-матеріальної бази, на безперерйне забезпечення навчального процесу необхідними комунальними послугами.

У коледжі створена належна соціальна інфраструктура.

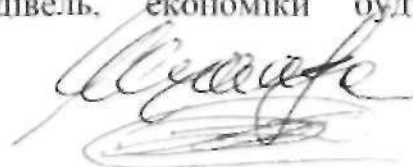
Комісією зазначено, що матеріально-технічна база коледжу відповідає акредитаційним вимогам та встановленим критеріям щодо проведення освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст».

7. Інформаційне забезпечення

Бібліотечний фонд, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», нараховує 6476 примірників навчальної, довідкової, нормативної літератури, що в перерахуванні на одного студента з урахуванням приведеного контингенту студентів заочної форми навчання становить 41 примірник.

Останнім часом бібліотечний фонд освітньо-професійної програми, що акредитується, поповнився підручниками, навчальними посібниками з будівельних матеріалів та технологій у будівництві, підбору та розрахунків конструктивних елементів будівель і споруд, опору матеріалів, санітарно-технічного обладнання будівель, економіки будівництва. Придбана

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

література видана державною мовою, рекомендована для використання в навчальному процесі при підготовці фахівців будівельного напрямку.

Окремо в навчальному закладі створена бібліотека електронних підручників з дисциплін, які викладаються в коледжі. Кількість електронних версій підручників становить 880 примірників, з них 181 забезпечують навчальний процес за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія». Робота щодо поповнення цієї бібліотеки ведеться постійно.

Нормативний супровід викладання спецдисциплін освітньо-професійної програми забезпечується в електронному доступі ліцензійною версією інформаційно-довідкової системи «Зодчий» (нормативно-правове забезпечення будівельної галузі України).

Протягом останніх років було придбано близько 40 найменувань навчальної літератури на суму 18557 гривень. Щорічно здійснюється передплата 8-12 найменувань фахових періодичних видань у середньому на 10000 грн.

Бібліотека коледжу має фахові періодичні видання: «Будівельний журнал», «Аспекти будівництва», «Будексперт», «Будівництво України», «Моноліт», «Ландшафт і архітектура», «Ціноутворення у будівництві» та ін.

Бібліотека коледжу на 100% забезпечує викладачів і студентів навчальною, нормативною і довідковою літературою.

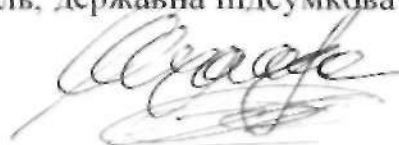
Для інформаційного забезпечення освітнього процесу на сайті коледжу розміщена основна інформація щодо діяльності закладу освіти, а саме: структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, публічна інформація (нормативні документи коледжу, звіти директора, рішення педагогічної ради, рейтингові списки успішності студентів, реєстри стипендіатів тощо), матеріали для організації та здійснення освітнього процесу (графік навчального процесу, розклад навчальних занять, навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін), навчально-методична діяльність педагогічних кадрів, інформація про спеціальності, перелік навчальних дисциплін, робота приймальної комісії, контактна інформація.

Комісією зазначено, що інформаційне забезпечення освітньої діяльності Сумського будівельного коледжу за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» відповідає акредитаційним вимогам.

8. Якість підготовки фахівців

При підготовці молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» здійснюється регулярний контроль за поточною успішністю студентів, модульний контроль знань, рубіжний контроль, семестровий контроль, державна підсумкова атестація та державна

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

атестація випускників. Результати поточної та підсумкової успішності розглядаються на засіданнях циклових комісій, студентської та педагогічної рад коледжу.

Експертною комісією виконана перевірка якості підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» з циклів дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, математичної та природничо-наукової підготовки, професійної та практичної підготовки серед студентів, які здобувають освіту на основі базової загальної середньої освіти з терміном навчання 3 роки 10 місяців (шифр груп Б) та на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник» з терміном навчання 1 рік 10 місяців (шифр груп БС).

При експертній перевірці використовувалися пакети комплексних контрольних робіт (ККР), розроблені викладачами коледжу. Завдання до комплексних контрольних робіт відповідають діючим державним стандартам і навчальним програмам, затверджені заступником директора з навчально-методичної роботи у встановленому порядку. Пакети завдань до комплексних контрольних робіт розроблені таким чином, щоб максимально виявити теоретичні знання та практичні вміння майбутніх фахівців. Усі пакети ККР мають зовнішні рецензії ЗВО III-IV рівнів акредитації.

Комплексні контрольні роботи виконувались у повній відповідності з встановленими акредитаційними вимогами та часовими межами.

Результати самоаналізу та експертної оцінки представлені в додатку І.

Результати виконання комплексних контрольних робіт (ККР) підтвердили результати ККР під час проведення самоаналізу з відповідних циклів дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки, математичної та природничо-наукової підготовки, професійної та практичної підготовки. За результатами ККР абсолютна успішність складає 100%, якісна успішність – від 50% до 73,33%. Розбіжність за циклом дисциплін математичної та природничо-наукової підготовки 0,48% є незначною і визначена через зменшення контингенту студентів коледжу на 1 особу на час експертної перевірки та через зміну кількісного співвідношення оцінок «4» та «5».

Результати виконання студентами комплексних контрольних робіт свідчать, що переважна більшість студентів успішно виконали поставлене завдання, добре засвоїли програмний матеріал навчальних дисциплін, виявили достатню теоретичну підготовку та практичні уміння і навички в прийнятті рішень щодо вирішення конкретних задач професійного характеру. Результати виконання ККР в цілому відповідають встановленим акредитаційним критеріям абсолютної і якісної успішності при підготовці молодших спеціалістів.

Рівень якості студентів освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

інженерія» об'єктивно відображають також результати виконаних ними курсових проектів та робіт.

Абсолютна більшість виконаних курсових проектів відповідає сучасному рівню, пов'язана з вирішенням практичних завдань з використанням сучасних будівельних матеріалів та технологій. Тематика курсових проектів та робіт актуальна і різностороння, відповідає запитам сьогодення і охоплює найбільш важливі проблеми будівництва. У процесі роботи над практичною складовою студенти мають можливість використовувати такі прикладні комп'ютерні програми: «AUTOCAD», «SCAD», «LIRA», «ABK-5».

Використання комп'ютерної техніки в курсовому проектуванні дозволяє скоротити час на розробку креслень, підрахунок техніко-економічних показників будівель і споруд, окремих будівельних конструкцій, будівельних генеральних планів, розрахунок будівельних конструкцій, складання кошторисів та інші економічні розрахунки, що дозволяє підвищити якість виконання курсових проектів.

При виконанні курсових робіт і проектів широко використовуються сучасні комп'ютерні технології та поруч з цим переважна кількість проектів, в яких графічна частина виконана вручну.

Комісія перевірила 20% від загальної кількості курсових проектів та робіт з фахових дисциплін: по 11 проектів з навчальної дисципліни «Будівельні конструкції» (курсний проект №1, №2), 10 проектів з навчальної дисципліни «Основи розрахунку будівельних конструкцій», по 8 проектів з навчальної дисципліни «Технологія і організація будівельного виробництва» (курсний проект №1, №2), 6 курсових робіт з навчальної дисципліни «Економіка будівництва». Розбіжність між результатами захисту курсових проектів (робіт) та експертної перевірки не перевищує 0,02 балів (Додаток 2).

Усі роботи виконані у повному обсязі відповідно до вимог.

У той же час слід звернути увагу на деякі недоліки, що зустрічаються в окремих роботах та проектах: у деяких роботах відсутній творчий підхід студента до вивчення проблемних питань, є зауваження щодо технічно грамотного і якісного оформлення проектних матеріалів (пояснювальної записки та графічної частини проекту).

Згідно з графіком навчального процесу на 2018/2019 навчальний рік у терміни з 19.06.2019 р. по 25.06.2019 р. на випускному курсі освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» проводиться державна атестація у формі захисту дипломних проектів.

Комісія перевірила 20% від загальної кількості дипломних проектів першого випуску 2018 року за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» зі скороченим терміном навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник».

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Розбіжності між результатами захисту і експертною перевіркою не встановлено (Додаток 3).

Навчальним планом підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» для студентів, які здобувають освіту на основі базової загальної середньої освіти, передбачені такі види практик: навчальні (малярні роботи, кам'яні роботи, штукатурні і облицювальні роботи, теслярсько-столярні роботи, геодезична, геодезія в будівництві), набуття робочої професії, технологічна та переддипломна.

Студенти, які здобувають освіту на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «кваліфікований робітник», проходять навчальну геодезичну практику та технологічну і переддипломну практики.

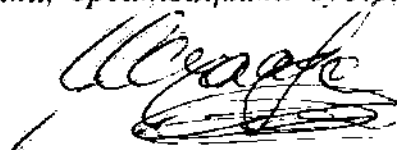
Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом керівника практики від навчального закладу з числа викладачів випускової циклової комісії та керівника практики від виробництва – досвідченого фахівця підприємства з даної спеціальності. Програми практичної підготовки розроблені викладачами коледжу, розглянуті на засіданні випускової циклової комісії та затверджені в установленому порядку. У ній визначаються мета, завдання, зміст практики, порядок та вимоги щодо оформлення звітності з практики. Під час практики студенти мають можливість набути професійні навички, отримати кваліфікаційних розряд за однією з робітничих професій, зібрати фактичний матеріал в обсязі, достатньому для оформлення звіту з практики та виконання дипломного проекту.

Після закінчення практики студентами складаються звіти згідно з вимогами програми практики. Кожен студент захищає звіт, та йому виставляється відповідна оцінка. Аналіз 20% звітів з практик свідчить про те, що вони відповідають основним положенням програми практики. Перевірені звіти оцінені об'єктивно. Розбіжності між результатами захисту і експертною перевіркою не встановлено (Додаток 4).

Отже, тривалість практик і зміст програм практик відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики молодшого спеціаліста, звіти з практики містять матеріали про виконання студентами всіх розділів програми та індивідуальних завдань, перевірені та підписані керівниками практики, а також перевірені та захищені в коледжі, оформлення звітів здійснюється на належному рівні.

На підставі аналізу результатів проведення комплексних контрольних робіт на встановлення залишкових знань студентів, якості курсового та дипломного проектування, практичної підготовки студентів експертна комісія дійшла висновку, що якість підготовки фахівців відповідає державним вимогам щодо підготовки молодших спеціалістів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», а аналіз договорів на співпрацю з підприємствами, організаціями будівельної галузі м. Суми в

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

частині працевлаштування випускників підтверджує необхідність у таких фахівцях.

9. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності в коледжі функціонує відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти Сумським будівельним коледжем, розробленого на підставі Закону України «Про вищу освіту» (стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти). Положення про організацію освітнього процесу в Сумському будівельному коледжі та інших нормативних документів.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності зі спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» передбачає здійснення коледжем таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості освітньої діяльності;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті коледжу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- забезпечення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в працях працівників коледжу і студентів;
- інших процедур і заходів.

Основна мета розвитку освіти в коледжі спрямована на підвищення якості освітнього процесу, досягнення позитивної динаміки якості підготовки студентів шляхом забезпечення відповідності освітньої діяльності вимогам державних освітніх стандартів та потребам зацікавлених сторін, розширення переліку нових спеціальностей (освітніх програм, спеціалізацій) відповідно до попиту на вітчизняному та міжнародному ринках праці.

Освітньо-професійна програма спеціальності відповідає вимогам стандарту вищої освіти. На підставі освітньо-професійної програми розроблений навчальний і робочий навчальний план спеціальності за кожною формою навчання.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Навчальні плани та робочі навчальні плани розроблені робочими групами у складі заступника директора з навчально-методичної роботи, завідувачів відділень із залученням представників випускових циклових комісій.

Навчальні програми дисциплін розроблені викладачами відповідних циклових комісій згідно з вимогами освітніх програм підготовки фахівців.

Враховуючи важливість практичної підготовки студентів, у навчальних планах передбачено проходження студентами навчальної та виробничої практик, узгоджуються з потенційними роботодавцями обсяги та види практичної підготовки, терміни її проведення тощо.

Коледж контролює й оцінює показники, пов'язані з внутрішнім забезпеченням якості вищої освіти, використовуючи системи контролю й рейтингової оцінки (викладачів, студентів, циклових комісій), що дозволяє оцінювати якість надання послуг у сфері освіти та їх відповідність встановленим вимогам.

Система оцінювання знань студентів включає вхідний (діагностичний), поточний, семестровий, директорський контроль знань, післяатестаційний моніторинг набутих знань та вмій здобувачів вищої освіти.

Для впровадження ефективної системи моніторингу рівня знань студентів з кожної дисципліни навчального плану розробляється методичне забезпечення проведення поточного, проміжного і підсумкового контролю.

Державна атестація випускників проводиться за акредитованими спеціальностями та завершується видачею документів про присвоєння відповідного ступеня освіти та здобутої кваліфікації. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

Нормативною формою державної атестації для спеціальності 192 «Будівництво та швільна інженерія» освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» є захист дипломного проекту. Державна атестація випускників здійснюється державними екзаменаційними комісіями.

Підвищення якості студентів у коледжі забезпечується за рахунок:

- пошуку та підтримки обдарованих дітей, спрямування їх на подальшу освіту, що здійснюється шляхами проведення олімпіад, конкурсів, турнірів, ділових ігор для школярів тощо;
- профорієнтаційної роботи серед школярів, випускників професійно-технічних навчальних закладів;
- співробітництва з закладами загальної середньої освіти, професійно-технічної освіти, художніми школами м. Суми та області;
- проведення днів відкритих дверей, презентацій спеціальностей, екскурсій до коледжу;
- розміщення інформації для вступників у соціальних мережах, на веб-сайті коледжу;
- організованої роботи приймальної комісії;

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

- заохочення студентів до участі в міжнародних, всеукраїнських, регіональних, коледжних конкурсах;

- заохочення студентів до участі в міжнародних, всеукраїнських, регіональних, коледжних конференціях, публікації статей за результатами їхньої дослідної роботи.

Професійно-кваліфікаційний рівень викладацького складу коледжу відповідає державним вимогам та вимогам, які враховують специфіку та потреби напряму підготовки молодших спеціалістів.

Процедура відбору та прийому на роботу педагогічних працівників регламентується нормами чинного законодавства. Відбір здійснюється з урахуванням здатності претендентів до педагогічної роботи.

Робота педагогічних працівників коледжу здійснюється відповідно до Статуту коледжу, Положення про організацію освітнього процесу в Сумському будівельному коледжі, інших нормативних документів.

Одним з основних документів планування та обліку роботи педагогічних працівників коледжу є індивідуальний план роботи педагогічного працівника, у якому зазначаються всі види роботи на навчальний рік. На засіданні циклової комісії наприкінці навчального року обговорюється виконання індивідуальних планів педагогічними працівниками і приймається рішення про якість виконання педагогічним працівником індивідуального плану роботи.

Педагогічні працівники відповідають вимогам щодо освіти та кваліфікації (вища педагогічна або інша вища освіта з освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або освітнім ступенем магістра) і проходять обов'язкову атестацію відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №930 від 06.10.2010 року (зі змінами).

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 24.01.2013 року №48 «Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів», Статутом коледжу.

Коледж забезпечує підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників не рідше, ніж один раз на п'ять років. Підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників організовується та проводиться відповідно до Перспективного плану підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників Сумського будівельного коледжу за такими видами: довгострокове підвищення кваліфікації (курси, стажування), короткострокове підвищення кваліфікації (семінари, семінари-практикуми, тренінги, конференції, вебінари, «круглі столи» тощо).

Педагогічні працівники, які мають педагогічний стаж до 5 років, удосконалюють професійну майстерність у школі молодого викладача та класного керівника.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в коледжі відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам.

Матеріально-технічна база коледжу відповідає вимогам будівельних і санітарно-гігієнічних норм і правил, забезпечує виконання вимог стандартів вищої освіти України. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, майстернях, лабораторіях, спортивних спорудах, у лабораторіях на виробництві, на базах практик. Кількість навчальних приміщень забезпечує навчання студентів в одну зміну.

Освітній процес забезпечено науковою, навчальною, методичною, нормативною літературою, періодикою на паперових та електронних носіях завдяки фонду бібліотеки коледжу.

Для забезпечення ефективної організації й оптимізації освітнього процесу з кожної навчальної дисципліни розроблені й постійно оновлюються навчально-методичні комплекси, які враховують організацію аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи студентів.

Підтримка студентів забезпечується розвиненою соціальною інфраструктурою, створено умови для доступу студентів до мережі Інтернет.

Для здійснення моніторингу, періодичного перегляду освітніх програм, дієвого управління якістю підготовки фахівців, інформаційного забезпечення освітньої програми створюються електронні навчально-методичні комплекси дисциплін: робоча навчальна програма дисципліни, електронний підручник, електронний конспект лекцій, електронні лабораторні роботи і моделі, електронні словники, електронний практикум з дисципліни тощо.

Електронні освітні ресурси забезпечують публічність інформації про освітньо-професійні програми: перелік навчальних дисциплін, логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів, розклад занять, графік навчального процесу, вимоги до набуття компетентностей тощо.

Публічність інформації про діяльність коледжу забезпечується відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

На офіційному сайті коледжу розміщується та систематично оновлюється інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню.

Адміністрація коледжу визначає основні принципи та механізми забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на наукові, методичні праці педагогічних працівників та студентів: реферати, практичні роботи, курсові роботи, дипломні роботи здобувачів освіти; методичні розробки, методичні вказівки, рекомендації, навчальні посібники, рукописи статей викладачів.

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

Усі підготовлені до друку навчальні видання розглядаються на засіданнях циклових комісій, методичної ради, інших структурних підрозділів, у яких працюють автори розробок.

Підвищення якості контингенту студентів коледжу полягає у профорієнтаційній діяльності та передбачає підготовку інформаційних матеріалів (буклетів, стендів, мультимедіа, відеороликів про коледж), постійне поповнення веб-сайту коледжу, розміщення інформації про коледж в соціальних мережах Інтернету, участь у виставках профорієнтаційної роботи, ярмарках професій, проведення зустрічей викладачів і студентів із учнями шкіл, випускниками професійно-технічних навчальних закладів на базі коледжу, проведення днів відкритих дверей, презентації спеціальностей, проведення майстер-класів для учнів шкіл на базі коледжу, проведення екскурсій до коледжу, проведення спортивних змагань з учнями шкіл на базі спортивної бази коледжу, організацію та проведення конкурсів, виставок творчих робіт студентів та працівників коледжу та інше.

Комісія дійшла висновку, що внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності у коледжі функціонує відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти Сумським будівельним коледжем, розробленого на підставі Закону України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Сумському будівельному коледжі та інших нормативних документів.

10. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

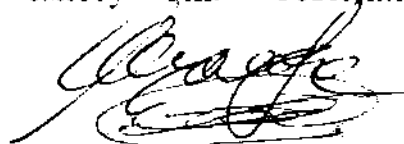
За останні 3 роки перевірок контролюючих органів за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» не було, а були надані рекомендації під час попередньої акредитаційної експертизи спеціальності 5.06010101 «Будівництво та експлуатація будівель і споруд», проведеної згідно із наказом Міністерства освіти і науки України від 28.05.2014 року №1705л «Про проведення акредитаційної експертизи» в термін з 02.06.2014 року по 04.06.2014 року у Сумському будівельному коледжі, а саме:

- залучати викладачів коледжу до публікації своїх робіт;
- продовжувати роботу по поповненню бібліотечного фонду коледжу україномовною літературою, особливо з фахових дисциплін;
- активізувати роботу з придбання сучасного ліцензованого програмного забезпечення.

Рекомендації експертної комісії щодо удосконалення освітньої діяльності були враховані в роботі коледжу.

Викладачі коледжу беруть активну участь у всеукраїнських конференціях, мають наукові публікації професійної тематики та публікації навчально-консультаційного змісту на освітніх інтернет-порталах,

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

здійснюють видання навчально-методичних посібників, конспектів лекцій, вказівок. Про це свідчать різноманітні свідоцтва, сертифікати, збірки наукових праць і конференцій, які містять відповідні тези та статті тощо.

Протягом останніх років коледжем придбано близько 40 найменувань навчальної літератури. Бібліотечний фонд освітньо-професійної програми, що акредитується, поповнився підручниками, навчальними посібниками з будівельних матеріалів та технологій у будівництві, підбору та розрахунків конструктивних елементів будівель і споруд, опору матеріалів, санітарно-технічного обладнання будівель, економіки будівництва. Здійснюється підписка на 7 найменувань фахових періодичних видань. В тому числі проведена значна робота з видання навчально-методичних посібників викладачами спецдисциплін коледжу та продовжується робота з поповнення електронними підручниками, посібниками, методичними та іншими матеріалами для забезпечення освітньої програми, що акредитується.

Робота керівництва коледжу спрямована на збереження і зміцнення навчально-матеріальної бази. Сумський будівельний коледж продовжує працювати в напрямку придбання ПЕОМ та програмного забезпечення. Коледжем здійснене придбання ліцензійної версії інформаційно-довідкової системи «Зодчий» (нормативно-правове забезпечення будівельної галузі України), що супроводжує нормативний супровід викладання спецдисциплін освітньо-професійної програми, програмного забезпечення для вирішення питань планування, організації та статистичного аналізу навчально-виховного процесу.

Експертна комісія зазначає, що організація освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» освітньо-кваліфікаційним рівне «молодший спеціаліст» відповідає вимогам нормативно-правових актів.

Сумським будівельним коледжем дотримано Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та провадження освітньої діяльності в межах ліцензованого обсягу прийому протягом усього строку дії ліцензії з дати прийняття попереднього рішення про акредитацію.

Загальний висновок експертів

Результати проведеної акредитаційної експертизи та аналіз поданих матеріалів дозволив експертній комісії зробити такі висновки:

1. Освітньо-професійна програма «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» з підготовки молодших спеціалістів та умови її виконання, навчальний план відповідають державним вимогам і забезпечують державну гарантію якості вищої освіти.
2. Викладацький склад, що забезпечує підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія», має належну

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

Г.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

кваліфікацію, відповідну освіту і стаж роботи для забезпечення підготовки молодших спеціалістів на рівні державних вимог.

3. Організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» за змістом, інноваційністю, рівнем комп'ютеризації відповідає акредитаційним вимогам.

4. Матеріально-технічна база коледжу відповідає вимогам будівельних і санітарно-гігієнічних норм і правил, забезпечує виконання вимог стандартів вищої освіти України. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах, майстернях, лабораторіях, спортивних спорудах, у лабораторіях на виробництві, на базах практик. Кількість навчальних приміщень забезпечує навчання студентів в одну зміну. Викладачі активно використовують під час проведення навчальних занять та позанавчальних заходів сучасну комп'ютерну техніку, мультимедійні проектори. Створена належна соціальна інфраструктура.

5. Інформаційне забезпечення підготовки молодших спеціалістів техніків-будівельників відповідає державним вимогам.

6. Якісні показники рівня підготовки студентів з гуманітарних та соціально-економічних, математичних, природничо-наукових та професійних дисциплін та практичної підготовки відповідають акредитаційним вимогам.

Разом з тим експертна комісія вважає за доцільне висловити керівництву Сумського будівельного коледжу рекомендації, які в цілому не впливають на загальне позитивне рішення:

- продовжити започатковану роботу зі створення інформаційних веб-ресурсів навчальних дисциплін з урахуванням сучасних технологій візуалізації навчального матеріалу;

- продовжити планову роботу в напрямку підвищення рівня педагогічного та науково-педагогічного потенціалу коледжу з метою дотримання ліцензійних вимог професійної активності викладацького складу;

- актуалізувати тематику дипломних проєктів з урахуванням сучасних тенденцій розвитку будівництва, збільшити кількість дипломних проєктів, виконаних на реальній основі з використанням сучасних будівельних матеріалів, технологій та конструктивних рішень;

- зміцнювати зв'язки з закладами вищої освіти за кордоном з метою розширення міжнародного співробітництва педагогічних та науково-педагогічних працівників, обміну досвідом, участі викладацького складу, студентів у спільних наукових конференціях і семінарах, конкурсах, наукових проєктах, стажування викладачів та студентів.

Експертна комісія на підставі зазначеного вище та порівняння фактичних показників діяльності з акредитаційними робить висновок: акредитувати Сумський будівельний коледж на здійснення освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» за освітньо-

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» з ліцензованим обсягом прийому 105 осіб за денною формою навчання і 130 осіб за заочною формою навчання.

Голова експертної комісії:
професор, завідувач кафедри
технології будівельного виробництва
Харківського національного університету
будівництва та архітектури,
доктор технічних наук, доцент

І.В. Шумаков

Член експертної комісії:
голова циклової комісії
архітектурно-будівельних та
розрахунково-конструктивних дисциплін
Кам'янець-Подільського коледжу будівництва,
архітектури та дизайну

В.Д. Юрчук

«12» червня 2019 року

З висновками експертної комісії ознайомлений:
директор Сумського
будівельного коледжу,
кандидат технічних наук

В.П. Грищенко

ДЕКЛАРАЦІЯ
про виконання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності
у сфері вищої освіти

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

дотримання кадрових і технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ			
1. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання/заочна форма навчання)	105/130	105/130	-
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність у закладі вищої освіти групи забезпечення спеціальності	+	+	-
2. Наявність у складі групи забезпечення спеціальності науково-педагогічних, педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію), %	20	50	+30
у тому числі працюють в даному закладі вищої освіти за основним місцем роботи, %	100	100	-
3. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію):			
- цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки	25	54,0	+29,0
- цикл математичної та природничо-наукової підготовки	25	48,7	+23,7
- цикл професійної та практичної підготовки	25	48,5	+23,5
2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	-	-	-

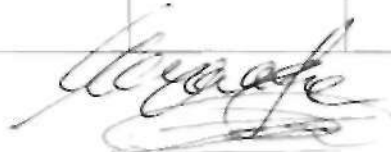
Голова експертної комісії
Член експертної комісії

I.V. Шумаков
В.Д. Юрчук

3) які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання	-	-	-
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	-	-	-
2) практичної роботи за фахом	10	29	+19
5. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше чотирьох видів та результатів	підпункти 1—18 пункту 30 Ліцензійних умов	+	-
6. Наявність випускової кафедри (циклової комісії) із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем доктора наук та вченим званням	-	-	-
2) з науковим ступенем та вченим званням	-	-	-
3) з науковим ступенем або вченим званням (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	+	+	-
7. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	10,5	+8,1
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	42	+12
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Наявність освітньо-професійної програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану	+	+	-
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як два найменування	7	+5
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	-	-	-
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

І.В. Шумаков
В.Д. Юрчук

4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відеоток навчальних дисциплін)	30	47,7	+17,7
--	----	------	-------

Голова експертної комісії,
доктор технічних наук

І.В. Шумаков

Член експертної комісії

В.Д. Юрчук

Ознайомлений:

директор коледжу, к.т.н.

В.П. Грищенко

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

дотримання нормативних вимог щодо якісних характеристик підготовки фахівців у сфері вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Будівництво та експлуатація будівель і споруд» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
1	2	3	4
Якісні характеристики підготовки фахівців			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	57,35	+7,35
2.2. Рівень знань студентів з математичної та природничо-наукової підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	57,26	+7,26
2.3. Рівень знань студентів професійної та практичної підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	50	-
3. Організація наукової роботи			

Голова експертної комісії
Член експертної комісії

I.V. Шумаков
В.Д. Юрчук

3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	-	-
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	+

Голова експертної комісії,
доктор технічних наук

І.В. Шумаков

Член експертної комісії

В.Д. Юрчук

Ознайомлений:
директор коледжу, к.т.н.

В.П. Грищенко